

לחיות את הנבואה, איזה זכייה! ידי לייבוזיץ, רוממה, ירושלים

גדלתי בויליאמסבורג, ברוקלין, ניו-יורק, למדתי בחיידר של ספינקא ואח"כ של סאטמר. בזמן שלמדתי בסאטמר, נחשפתי לביקוש שלהם הבלתי-יאמן לעשות חסד, לאסוף צדקה לאחרים ולעזור לאנשים נזקקים - תכונה שבה סאטמר בוחקת בחלק הייחודי שלהם בפאזל שמרכיב את עם ישראל. באותו הזמן, למדתי על ההשקפה המחמירה שלהם על המושג של ארץ ישראל בעידן של היום, שמכליל גם את ההיבטים החיוביים של ארץ ישראל תחת המונח הסתמי "ציונות". אפילו השתתפתי בהרבה מחאות. בגלל החינוך הזה, היה חסר לי כל קשר לארץ ולהיסטוריה שלה, כולל שום כמיהה אליה. מחשבה על לחיות שם מעולם לא חלפה בראשי, אלא אם כן תופעה על-טבעית תתחיל להתרחש, ואז, לנו, חסידי סאטמר, בוודאי תהיה מקום של כבוד בזמן ההתרגשות על בא המשיח, משום שלנו הייתה ההשקפה הנכונה כשלדאבון לב כל האחרים השתחוו לעבודה זרה. עכ"פ כך חשבתי, עד ש...

לפני עשרים ושלוש שנים, אשתי, שהייתה כבר בעבר בארץ ישראל, הפתיעה אותי עם כרטיסים לטיול לארץ ישראל, ולכן, בהיסוס, הסכמתי לנסוע. עשר שעות לטיסה, כשהוכרז שנוחתים בשדה התעופה בן גוריון, הבטתי מהחלון ושמעתי את אשתי שואלת אותי "מה, אתה בוכה?"

זה היה אז, עדיין במסלול הנחיתה, שנשבעתי במחשבתי שאני רוצה להזדקן בארץ ישראל - הבית שלי.

פעם שמעתי אדם מכובד מדבר באירוע; זה היה נאום לווט על המעלות של השלום. הייתי בהלם, לא בגלל התוכן החזק של הנאום שלו, אלא בגלל שהאדם החשוב הזה היה אז בקטטה איומה בתוך הקהילה שלו, ובזמן שהאש של מחלוקת בוערת סביבו, הוא חש בנוח מאוד להרחיב בנושא השלום. "איך זה יכול להיות?" תהיתי. לאחר מכן הבנתי, שעבורו, ולמרבה הצער לרבים אחרים, "שלום" הוא מושג מופשט שאינו מתייחס למציאות.

אז הבנתי שאותו הדבר נכון כשמדובר על הרעיון של יישוב ארץ ישראל, לרבים בתפוצות, במיוחד בציבור ה"היימישע". נכון, הם יתפללו שלוש פעמים ביום על חזרה לארץ ישראל, אומרים "בונה ירושלים", וגם המשיח יוזכר פה ושם, אבל כל זה חלק ממושג מופשט, שיום אחד, רק כאשר ניסים יקרו, מציאות כזו תהיה אפשרית. לחשוב על זה כעל חובה עכשווית - כמצווה ששייכת בזמננו - מפחיד מדי לחשוב על זה. הרבה יותר נוח לחפש את הגדולים שאחזו שאין זו מצווה חיובית בימינו. אנשים שלעולם לא הולכים בדרך החיים של סאטמאר, ולא נוהגים כשום פסיקה הלכתית של הרב מסאטמר זצ"ל, פתאום מוצאים את זה מאוד קל ונוח לומר "הרב מסאטמר זצ"ל אחז שזה לא מצווה בזמן הזה".

מה באמת קורה כאן? על פי רוב הפוסקים, מצוות יישוב ארץ ישראל היא שייכת לכל יהודי בכל הזמנים, ואין זה משנה מי הם שליטי הארץ - הטורקים, הבריטים או אפילו הציונים. מהות הארץ אינה משתנה, והמצוות התלויות בארץ עדיין קיימים. כמו בכל מחלוקת הלכתית, ישנם גדולים שאוחזים בכל מיני דעות, כולם מבוססים על איך שהם מבינים את ההלכה. בן אדם לא צריך להיות מתויג כ"ציוני" משום שהוא מביע אהבה לארץ ומאמין שאדם חייב לעשות מה שהוא יכול לעלות ולחיות שם.

לאחר הנסיעה הראשונה, לקח לי שתיים עשרה שנים נוספות של געגועים עזים, תקוות ותפילות, וכל הזמן הזה גם לימוד עצמי על ארץ ישראל, ומילוי הצימאון שלי ככל שאפשר בכל מה שנוגע לארצנו הקדושה. אני זוכר שהתלוננתי בפני אבי, האדמו"ר מניקולסבורג שליט"א, שהכמיהה לחיות בארץ ישראל הופכת להיות "ערגער און ערגער" (גרוע יותר וגרוע יותר). הוא ענה, אל תאמר יותר גרוע, אמור "שטארקער און שטארקער" (חזק יותר וחזק יותר), וציין את ההסתכלות החיובית של כמיהה כזו. אז, שבת אחר-צהריים אחד בלתי נשכח, אשתי הודיעה: "בואו נעשה את זה..."

עכשיו אנחנו מתקרבים לשנה השביעית שלנו בירושלים. ראיית המנופים הענקיים שממלאים את קו האופק בארץ ישראל זה פשוט לחיות את הנבואה. הנביאים שלנו סיפרו לנו על הרגע הזה - הבנייה מחדש של ציון. כשאני מטייל בארץ המדהימה והיפה הזאת, אני רואה את הכרמים, שדות החיטה והכבישים הסלולים. הגמרא בבבא בתרא אומרת כי באחרית הימים, כל כך הרבה יהודים יחיו בירושלים שהצורה בה כולם ייכנסו לעיר, יהיה בבניינים גבוהים של שלושים עד ארבעים קומות. הגמרא הזאת גרמה לי צמרמורת.

כאשר אני נמצא במניין המורכב מיהודים מהונגריה, מפולין ומרוסיה, יחד עם יהודים מעירק, ממרוקו ומתימן, זה גורם לליבי להתרחב משמחה, כי אני רואה את קיבוץ הגלויות מתרחש ממש מול עיני. כמעט 7,000,000 יהודים מיותר מ-137 מדינות - לזה אני קורא הטשולנט האמיתי, כור ההיתוך היהודי.

תודה לך, ה'!

שיתוף החלום

ספר אחד שעשה עלי רושם גדול היה ה"אם הבנים שמחה" מאת הגאון הרב יששכר שלמה טאיכטל זצ"ל הי"ד. בכל פעם שהייתי עובר על כמה עמודים של הספר, הייתי במחשבותיי חי בארץ ישראל, כמו שהבעל שם טוב אמר (כתר שם טוב ב:יב), "היכן שהמחשבה של האדם מגיע, שם הוא". זה עשה רושם חזק על החלום שלי לחיות בארץ ישראל.

בידיעה שרבים מחבריי יאהבו ללמוד את הספר, אבל יותר קל להם בידיש מאשר בלשון הקודש, החלטתי לתרגם את הספר לידיש ולפרסם אותו בסדרה בדף שבועי שנקרא "בשבילי הארץ", מלווה בדברים משאר ספרים בנושא ארץ ישראל, כמו גם כתבה קטנה על מקומות שונים בארץ ישראל.